

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i	Y Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor Sir
Dyddiad	10 Mehefin 2013 ac 18 Mehefin 2013
Pwnc	Penodi Aelodau Cyfetholedig sydd heb hawl i bleidleisio i wasanaethu ar Bwyllgorau Sgriwtini
Swyddog(ion) Arweiniol	Swyddog Monitro
Swyddog Cyswllt	Rheolydd Sgriwtini
Rheswm am yr adroddiad: Penodi aelodau cyfetholedig sydd heb hawl i bleidleisio i wasanaethu ar Bwyllgorau Sgriwtini.	

A. Rhagarweiniad / Cefndir / Materion

Newid y mae angen i'r Pwyllgor Gwaith ei ystyried, ac i'w gymeradwyo gan y Cyngor, er mwyn symleiddio'r proses o benodi aelodau cyfetholedig sydd heb hawliau pleidleisio i wasanaethu ar Bwyllgorau Sgriwtini.

B – Ystyriaethau

Ym Mesur Llywodraeth Leol 2011, mae Llywodraeth Cymru yn annog penodi Aelodau cyfetholedig sydd heb hawliau pleidleisio i wasanaethu ar Bwyllgorau Sgriwtini.

C – Goblygiadau ac Effaith

1	Cyllid / Adran 151	
2	Swyddog Cyfreithiol / Monitro	
3	Adnoddau Dynol	

4	Gwasanaethau Eiddo (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	
5	Technoleg Cyfathrebu a Gwybodaeth	
6	Cydraddoldeb (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	
7	Gwrthdodi a Chymdeithasol (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	
8	Cyfathrebu (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	
9	Ymgynghori (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	Ymgynghoriad gyda: <ul style="list-style-type: none"> • Pennaeth Swyddogaeth – Cyfreithiol a Gweinyddiaeth/Swyddog Monitro • Pennaeth Swyddogaeth – Adnoddau/Swyddog A151
10	Economaidd	
11	Amgylcheddol (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	

12	Trosedd ac Anhrefn (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	
13	Cytundebau Canlyniadau	

CH – Crynodeb

Er mwyn cydymffurfio gyda nod Llywodraeth Cymru o annog Pwyllgorau Sgrwtini i gyfethol aelodau sydd heb hawliau pleidleisio, awgrymir bod y Cyngor yn dirprwyo i bob Pwyllgor Sgrwtini ddisgresiwn i benodi Aelodau cyfetholedig sydd heb hawliau pleidleisio, am ba gyfnod bynnag y bydd pob Pwyllgor Sgrwtini yn ystyried ei fod yn briodol ac ar delerau a bennir gan bob Pwyllgor, heb orfod cael caniatâd gan y Cyngor.

D – Argymhelliad

Bod y Cyngor yn dirprwyo disgresiwn i bob Pwyllgor Sgrwtini benodi Aelodau cyfetholedig sydd heb hawliau pleidleisio, am ba gyfnod bynnag y bydd pob Pwyllgor Sgrwtini yn ystyried yn briodol, ac ar delerau i'w pennu ganddynt, heb orfod cael caniatâd gan y Cyngor.

Enw awdur yr adroddiad: Bev Symonds

Teitl Swydd: Rheolydd Sgrwtini

Dyddiad: 30 Mai 2013

Atodiadau:

Adroddiad ar benodi Aelodau cyfetholedig sydd heb hawliau pleidleisio i wasanaethu ar Bwyllgorau Sgrwtini.

Papurau Cefndirol:

- Canllawiau Statudol gan Fesur Llywodraeth Leol 2011 dyddiedig Mehefin 2012
- Adroddiad gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol dyddiedig Rhagfyr 2012.

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Adroddiad i	Y Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor Sir
Dyddiad	10 Mehefin 2013 ac 18 Mehefin 2013
Pwnc	Penodi Aelodau Cyfetholedig sydd heb hawl i bleidleisio i wasanaethu ar Bwyllgorau Sgriwtini
Swyddog(ion) Arweiniol	Swyddog Monitro
Swyddog Cyswilt	Rheolydd Sgriwtini

1.0 PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1 Gofyn i'r Cyngor gymeradwyo rhoi disgrisiwn i bob Pwyllgor Sgriwtini benodi Aelodau cyfetholedig sydd heb hawliau pleidleisio, am ba gyfnod bynnag y bydd pob Pwyllgor Sgriwtini yn ystyried ei fod yn briodol, ac ar delerau a bennir ganddynt, heb orfod cael caniatâd y Cyngor.

2.0 CEFNDIR I FATERION AELODAU CYFETHOLEDIG HEB BLEIDLAIS A CHYDA PLEIDLAIS AR BWYLLGORAU SGRIWTINI YNG NGHYMRU

2.1 Aelodau Cyfetholedig gyda hawliau pleidleisio

Yn unol â darpariaethau paragraff 8 atodlen 1 Deddf Llywodraeth Leol 2000 a Rheoliadau Cynrychiolwyr Rhieni Llywodraethwyr a Chynrychiolwyr Eglwysi (Cymru) 2011, mae rhai Aelodau cyfetholedig yn statudol ac mae ganddynt hawliau pleidleisio awtomatig pan fo Pwyllgor Sgriwtini yn delio gyda materion addysgiadol. Mae Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol wedi penderfynu y dylai Cyngorau yng Nghymru dalu £198 i aelodau cyfetholedig gyda phleidlais (ffi am y dydd - mwy na 4 awr) a £99 (ffi am hanner diwrnod-llai na 4 awr) ond gall Cyngorau benderfynu'r nifer uchaf o ddyddiau y bydd Aelodau cyfetholedig yn cael tâl amdanynt mewn unrhyw flwyddyn.

2.2 Mae Rheoliadau Trosedd ac Anhrefn(Trosolwg a Sgriwtini) 2009 a Rheoliadau Trosedd ac Anhrefn(Trosolwg a Sgriwtini)(Diwygiad) 2010 yn delio gyda chyfethol Aelodau ychwanegol i wasanaethu ar Bwyllgorau Sgriwtini sy'n delio gyda materion trosedd ac anhrefn. Mater i disgrisiwn y Pwyllgor Sgriwtini perthnasol yw cyfethol Aelodau etholedig, gan gynnwys a ddylai bod ganddynt unrhyw hawl i bleidleisio. Os rhoddir hawl i bleidleisio i Aelod cyfetholedig gan y Pwyllgor, mae Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol wedi penderfynu y dylai Cyngorau yng Nghymru dalu £198 i aelodau cyfetholedig sydd â hawliau pleidleisio (ffi am y dydd – mwy na 4 awr) a £99 (ffi am hanner diwrnod-llai na 4 awr) ond gall Cyngorau benderfynu'r nifer uchaf o ddyddiau y bydd Aelodau cyfetholedig yn cael tâl amdanynt mewn unrhyw flwyddyn.

2.3 **Aelodau Cyfetholedig sydd heb hawliau pleidleisio**

Ac eithrio Aelodau cyfetholedig y cyfeirir atynt ym mharagraffau 2.1 a 2.2 yr adroddiad hwn, nid oes gan Aelodau cyfetholedig eraill a benodir i wasanaethu ar Bwyllgorau Sgriwtini hawl i bleidleisio ac nid oes ffi benodol yn daladwy gan y Cyngor ac eithrio lwfansau y gellir eu hawlio am gostau teithio a chynhaliaeth. Y drefn ar gyfer penodi Aelodau cyfetholedig o'r fath(sydd wedi ei nodi yn y Rheolau Gweithdrefn Sgriwtini yng Nghyfansoddiad y Cyngor) yw y bydd gan bob Pwyllgor Sgriwtini hawl i argymhell i'r Cyngor benodi nifer benodol o bobl fel Aelodau cyfetholedig nad oes ganddynt hawliau pleidleisio.

3.0 **PENODI AELODAU CYFETHOLEDIG HEB HAWLIAU PLEIDLEISIO I WASANAETHU AR BWYLLGORAU SGRIWTINI**

- 3.1 Cyflwynodd Mesur Llywodraeth Leol 2011 newidiadau a oedd wedi eu dylunio i gryfhau strwythurau a gweithrediad Llywodraeth Leol yng Nghymru a sicrhau bod yr holl Gynghorau Lleol yn ymgysylltu gyda phob rhan o'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethu.
- 3.2 Dan ganllawiau statudol a gyhoeddwyd ym Mesur Llywodraeth Leol 2011, mae Llywodraeth Cymru yn ystyried bod mantais mewn cynnwys amrediad ehangach o arbenigwyr neu gynrychiolwyr cymunedau neu ddefnyddwyr gwasanaeth fel Aelodau cyfetholedig heb hawl pleidleisio i wasanaethu ar Bwyllgorau Sgriwtini, a hynny oherwydd bod cymryd y fath gam yn fodd i Aelodau Etholedig anfon negeseuon grymus am wasanaethau sy'n canolbwyntio ar ddinasyddion ac am weithio mewn partneriaeth trwy eu strwythurau a'u harferion eu hunain.
- 3.3 Mae'r cynsail o gael Aelodau cyfetholedig ar Bwyllgorau wedi ei hen sefydlu. Er enghraifft, penodir aelodau 'annibynnol' ar Bwyllgorau Safonau yn unol â'r trefniadau a nodir yn Rheoliadau Pwyllgorau Safonau(Cymru) 2001 a rheoliadau Pwyllgorau Safonau(Cymru)(Diwygiad) 2006. Yn ogystal, yn unol â Mesur Llywodraeth Leol 2011, mae'n rhaid sicrhau bod o leiaf un aelod lleyg yn gwasanaethu ar Bwyllgor Archwilio. Hysbysebodd y ddau Bwyllgor hyn yn wasg am aelodau lleyg annibynnol.
- 3.4 Er mwyn cydymffurfio gyda nod Llywodraeth Cymru o annog Pwyllgorau Sgriwtini i benodi Aelodau cyfetholedig sydd heb hawliau pleidleisio, ac i symleiddio'r broses ar gyfer penodi Aelodau cyfetholedig o'r fath, ystyrir y byddai o fudd i'r Cyngor ddirprwyo disgresiwn i bob Pwyllgor Sgriwtini benodi Aelodau cyfetholedig sydd heb hawliau pleidleisio, am ba gyfnod bynnag y mae'r Pwyllgor Sgriwtini yn ystyried ei fod yn briodol ac ar delerau i'w pennu ganddo, heb orfod gofyn am gymeradwyaeth y Cyngor. Bydd dirprwyo'r awdurdod hwn i Bwyllgorau Sgriwtini yn golygu rhoi mwy o hyblygrwydd iddynt benodi Aelodau cyfetholedig heb hawliau pleidleisio i ddelio gydag adolygiad neu dasg benodol a bydd yn eu gwneud yn fwy ymatebol i ddigwyddiadau.

- 3.5 Os bydd y Cyngor yn cytuno i ddirprwyo awdurdod i Bwyllgorau Safonau benodi Aelodau cyfetholedig sydd heb bleidlais, bydd yr Uned Sgriwtini wedyn yn trafod y mater gyda Chadeiryddion y Pwyllgorau Sgriwtini cyn cyflwyno unrhyw adroddiad i'r Pwyllgorau Sgriwtini ar benodi Aelodau cyfetholedig heb hawliau pleidleisio.
- 3.6 Cynhelir chwe chyfarfod o bob Pwyllgor Sgriwtini ym mhob blwyddyn sirol, ond gellir galw cyfarfodydd arbennig ychwanegol a chyfarfodydd Panel os oes angen.

4.0 ARGYMHELLIAD

- 4.1 Bod y Cyngor yn dirprwyo disgresiwn i bob Pwyllgor Sgriwtini benodi Aelodau cyfetholedig sydd heb hawliau pleidleisio, am ba gyfnod bynnag y bydd pob Pwyllgor Sgriwtini yn ystyried ei fod yn briodol, ac ar delerau i'w pennu ganddynt, heb orfod gofyn i'r Cyngor gymeradwyo.

Adroddiad gan: Rheolydd Sgriwtini

Dyddiad: 30 Mai 2013